

DEN UAFHÆNGIGE
KONTROL- OG RÅD-
GIVNINGSFUNKTION

INTERN REVISION

13. maj 2026

SÆRLIG UNDERSØGELSE

AFSENDER

Ingeborg Gade
Helle Lund Jørgensen
Solveig Petersen

Indtægter - Mellemkommunal refusion

Sundheds- og Omsorgs-
forvaltningen

2025

MODTAGER

Adm. Direktør Per Bennetsen
Ressourcedirektør Anna Schou Johansen

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING.....	3
2.	SAMMENFATNING, KONKLUSION OG ANBEFALINGER.....	5
3.	BAGGRUND.....	6
3.1	LOVGIVNING OM MELLEMMKommUNAL REFUSION.....	6
3.2	ANTAL SOLGTE PLADSER OG PLADSER I ALT	7
4.	OBSERVATIONER.....	9
4.1	FORRETNINGSGANGE	9
4.2	OPKRÆVNING AF YDELSER	10

1. INDLEDNING

Intern Revision (IR) har i overensstemmelse med revisionsplanen for 2025 foretaget en undersøgelse af mellemkommunale refusioner efter Retssikkerhedslovens § 9c.

Loven giver på en række områder en kommune ret til mellemkommunal refusion, når en tidligere handlekommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold på et botilbud eller opholdssteder beliggende i kommunen.

Formål, metode og afgrænsning

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, hvorvidt Sundhed- og Omsorgsforvaltningen (SUF) får indhentet de indtægter vedr. mellemkommunale refusioner, som kommunen er berettiget til efter Retssikkerhedslovens § 9c.

Undersøgelsen søger at besvare, om SUF i det væsentlige får

- identificeret alle udenbys borgere med ophold i Københavns Kommune (KK), hvor SUF skal opkræve mellemkommunal refusion
- indhentet refusionen for ophold samt alle omfattede følgeydelse til borgeren

Undersøgelsen er gennemført ved interviews af relevante medarbejdere fra SUF, samt en gennemgang af materiale modtaget fra SUF, relevante love og interne retningslinjer m.v.

Grænsekrydsere, som har bopæl i en anden kommune, men modtager ydelser fra SUF, som deres opholdskommune betaler, er ikke omfattet af undersøgelsen.

Undersøgelsen er afgrænset til Socialforvaltningen (SOF), Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) og Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF). Denne rapport vedrører SUF.

Rapportering

Rapporten forelægges Kontrol- og Rådgivningsudvalget.

Et udkast til rapporten har været i høring hos ledelsen i SUF. Vi har i rapporten alene forholdt os til de dele af de indkomne høringssvar, der vedrører de faktiske forhold, som beskrives i rapporten. Vi har således som ud-

gangspunkt ikke inddraget bemærkninger til vores vurderinger. Undtagelsen hertil er alene gjort, hvor den enkelte bemærkning helt eller delvist har omfattet forhold af faktisk karakter.

Rapporten vil endvidere - som følge af Økonomiudvalgets lovpligtige indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for alle kommunens administrationsområder - blive sendt til Økonomiforvaltningens direktion til eventuel videre foranstaltning over for Økonomiudvalget.

2. SAMMENFATNING, KONKLUSION OG ANBEFALINGER

Generelt administrerer SUF opkrævningen af indtægter vedrørende mellemkommunal refusion på betryggende vis. På enkelte mindre områder er der mulighed for at forbedre arbejdsgangene.

Identifikation og registrering af udenbys borgere med anden betalingskommune

Borgerne omfattet af mellemkommunal refusion kan være vanskelige at identificere, hvis forvaltningen ikke har en betryggende registreringspraksis ved tidspunktet for tilflytningen til kommunen.

Identifikation af udenbys borgere med anden betalingskommune sker i forbindelse med SUF's visitation (accept) af borgeres ophold i plejecentre og ældreboliger. Her skal relevante oplysninger registreres i omsorgssystemet CURA. En korrekt registrering af betalingskommune vil således sikre et fuldstændigt overblik over udenbys borgere med anden betalingskommune.

Grundlaget for opkrævning af mellemkommunal refusion er registrering af betalingskommuneoplysninger, der er forskellig fra Københavns Kommune. Er oplysninger om betalingskommune ikke udfyldt antages betalingskommunen at være København.

Udfyldelse af betalingskommuneoplysninger må betragtes som dokumentation for visitations stillingtagen hertil. Omvendt skaber manglende udfyldelse af betalingskommuneoplysninger usikkerhed om baggrunden herfor, og det øger ligeledes risikoen for tab af mellemkommunal refusion.

Vi anbefaler, at betalingskommuneoplysningerne altid udfyldes og, at der foretages periodisk kontrol af, at oplysningerne fremgår for samtlige borgere registeret i CURA.

Manglede opkrævning for leverede ydelser

SUF har ikke en systematisk og fuldstændig gennemgang af samtlige ydelser, som berettiger til opkrævning af mellemkommunal refusion. Eksempelvis er der ikke etableret en proces til opkrævning af udgifter til plejevederlag, færdigbehandlede patienter og sengedage på hospice.

Vi anbefaler, at der udarbejdes et overblik over samtlige ydelser, som kan give anledning til hjemtagelse af mellemkommunal refusion.

Herudover anbefales det, at SUF gennemgår betalingerne til regionen og opkræver eventuelle udestående beløb hos betalingskommunen, inden kravene forældes.

3. BAGGRUND

Udenbys borgere kan få mulighed for at flytte ind i SUF's pleje- og ældreboliger eller få hjælp ved midlertidige ophold i Københavns Kommune.

En borger kan ved visitation til en plejehjemsplads eller ældrebolig ønske en plads/bolig beliggende i en anden kommune efter reglerne om frit valg.

Retssikkerhedsloven fastslår, at den kommune, som en borger har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig i, har pligten til at yde hjælp til borgeren og afholde udgifterne til hjælpen (handlekommune). Hvis borger flytter til en anden kommune, vil den kommune, som borger flytter til, derfor som udgangspunkt blive handlekommune for borgeren.

I visse tilfælde, der er reguleret i § 9 c i retssikkerhedsloven, har den kommune, som borger flytter til, imidlertid ret til refusion for sine udgifter til borgeren fra den tidligere handlekommune.

Borgeren kan være flyttet til en ældrebolig i kommunen, men kan også have brug for andre ydelser (i det følgende benævnt følgydelser) eksempelvis hjemmepleje, hjælpemidler, genoptræning mv. samt udvalgte sundhedsydelser. Flere af følgydelserne er også omfattet af reglerne om mellemkommunal refusion.

Retssikkerhedsloven regulerer også mellemkommunal refusion ved udenbys borgeres midlertidige ophold i en anden kommune.

3.1 Lovgivning om mellemkommunal refusion

Reglerne om handlekommune og mellemkommunal refusion er fastsat i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Retssikkerhedsloven). I det følgende gennemgås de regler, der vurderes at have betydning for SUF's opkrævning af mellemkommunal refusion.

Reglerne om handlekommune

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, at pligten til at yde hjælp til en borger og afholde udgifterne hertil påhviler handlekommunen, og at handlekommunen er den kommune, hvor borgeren har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig.

Som udgangspunkt er det således bopælskommunen, der er handlekommune for borgeren.

En kommune vedbliver imidlertid med at være handlekommune for en borger i sager efter blandt andet lov om social service, ældreloven, efter lov om almene boliger, hvis kommunen medvirker til, at borgeren får ophold i en anden kommune eksempelvis i

- boformer efter §§ 107-110 i lov om social service eller § 47 i ældreloven
- boliger efter § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger mv.
- boliger, boformer mv., der træder i stedet for og kan sidestilles med disse boformer mv.

Anderledes forholder det sig, i en situation, hvor en kommune har visiteret en borger til et tilbud omfattet af

- 1) § 108 i lov om social service eller § 47 i ældreloven,
- 2) § 58 a i lov om almene boliger m.v. eller
- 3) lov om friplejeboliger,

men hvor borger efter reglerne om frit valg vælger at flytte til et tilsvarende tilbud i en anden kommune.

I denne situation, er det den kommune, hvor tilbuddet ligger, og hvor borger dermed får bopæl, der bliver handlekommune, jf. hovedreglen i retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt.

Reglerne om refusion

Når en borger har gjort brug af reglerne om frit valg, jf. ovenfor, har den nye handlekommune efter retssikkerhedslovens § 9c, stk. 5, ret til refusion for udgifter til hjælp efter blandt andet lov om social service, dog undtaget udgifter omfattet af § 96 b, stk. 2, og efter ældreloven.

Herudover regulerer retssikkerhedslovens § 9C, stk. 7, mellemkommunal refusion ved midlertidigt ophold i anden kommune.

Endelig fremgår det af sundhedslovens § 238, stk. 1-4, at bopælsregionen opkræver bopælskommunen betaling pr. sengedag for sygehusbehandling til færdigbehandlede patienter fra kommunen på både det somatiske og psykiatriske område samt for patienter indlagt på hospice.

Efter sundhedslovens §238, stk. 6, har bopælskommunen imidlertid ret til refusion for sine udgifter af den kommune, som har betalingsforpligtelsen efter retssikkerhedsloven.

3.2 Antal solgte pladser og pladser i alt

Kommunen har 42 plejehjem med i alt ca. 3.550 plejeboliger, jf. KK's hjemmeside boligertilaeldre.kk.dk, samt ca. 3.300 ældreboliger, jf. Danmarks statistik.

Nedenstående tabel viser antal solgte pladser i 2025 opgjort som det gennemsnitlige antal borgere, idet det kan variere over året, samt kommunens indtægter som følge af salget.

Antal solgte pladser i 2025 opgjort som gennemsnit, samt indtægter ved salget.

	Antal solgte pladser	Indtægter mio. kr.
Borgere på plejehjem *	397	253,8
Borgere i ældrebolig **	121	18,3
Anvender aktivitetstilbud **	34	1,4
Midlertidigt ophold - sommerhusophold	30	1,3
Hjælpebidler	n.a.	2,0

*Gennemsnit for året

** Halvårslige gennemsnit

4. OBSERVATIONER

Udenbys borgere, som ønsker at komme til at bo på enten et plejehjem eller en ældrebolig, skal først visiteres i egen kommune, som efterfølgende ansøger KK om visitation af en plejehjemsplads eller ældrebolig. Tilflytningskommunens vurdering skal ske efter samme retningslinjer, som gælder for kommunens egne borgere.

Visitationen i KK anvender omsorgssystemet CURA og skal, som en del af processen omkring visitationen af udenbys borgere, registrere den korrekte betalingskommune i CURA. Ved korrekt registreringspraksis af alle tilkomne udenbys borgere, vil det være muligt at fremsøge alle borgere med en anden betalingskommune end KK.

Såfremt der visiteres andre ydelser til den pågældende borger, skal dette også registreres i CURA på borgerens CPR-nummer.

4.1 Forretningsgange

SUF har ikke en forretningsgang, som helt overordnet har taget stilling til og beskriver, hvilke borgere og hvilke af forvaltningens leverede ydelser, der er omfattet af Retssikkerhedslovens § 9c.

SUF har forretnings-/arbejdsgange for henholdsvis:

1. Arbejdsgang: Bestilling af plejebolig og demenspladser
2. Arbejdsgang: Ansøgning om ældrebolig for udenbys borgere
3. Arbejdsgang: Borger opholder sig midlertidigt i KBH's Kommune
4. Arbejdsgang: Bevilling, opfølgning, ophør af plejevederlag ÆL § 23
5. Forretningsgang for salg af ældreboliger - mellemkommunal refusion
6. Forretningsgang for salg af plejehjemspladser - mellemkommunal refusion

Arbejdsgangene beskriver arbejdsprocessen for Visitationen, mens forretningsgangene beskriver regnskabsprocessen.

De fremsendte arbejds- og forretningsgange vurderes i al væsentlighed at være dækkende. Det fremgår dog ikke i arbejdsgangen om plejevederlag, at visitationen skal registrere borgernes betalingskommune i CURA.

De to forretningsgange vedrørende regnskabsprocessen er fra 2018. I forretningsgangene er der i bilag 2 beskrevet kontroller, som ikke længere udføres.

Forretningsgangene skal ajourføres, så de er i overensstemmelse med de faktiske processer samt opdateres med korrekt henvisning til Ældreloven.

De tre førstnævnte arbejdsgange har beskrevet i et eksplicit punkt, at man skal opdatere betalingskommunen. Kommunen, som gerne vil købe en plads, skal fremsende et betalingstilsagn, som skal arkiveres i eDoc. Det fremgår ikke i arbejdsgangen om plejevederlag.

Visitationen i SUF bliver i brugerfladen for CURA på forsiden mødt med to "fliser" for henholdsvis betalingskommune og handlekommune, hvor sagsbehandlerne skal registrere de nævnte forhold under stamdata. Følges arbejdsgangen vil felterne være udfyldt, når sagsbehandlingen er afsluttet for borgeren.

Afslutningen af en visitation kan dog gennemføres, uden at der registreres København eller anden kommune i feltet vedrørende betalingskommune. Feltet kan stå tomt, og SUF oplyser, at det i så fald vil blive opfattet, som at borgeren har KK som betalingskommune.

SUF har ingen efterfølgende kontrol af, hvorvidt der i al væsentlighed påført en korrekt betalingskommune ved visiteringen af en udenbys borger til en plejehjemsplads eller ældrebolig i København. SUF arbejder i tillid til at registreringen er fuldstændig og korrekt.

Det kan være vanskeligt at opdage en manglende registrering af korrekt betalingskommune, mens en forkert angivelse af anden betalingskommune typisk vil resultere i, at en kommune, som opkræves på et forkert grundlag, vil protestere over den modtagne faktura.

4.2 Opkrævning af ydelser

4.2.1. SUF opkræver refusion for følgende visiterede ydelser:

Retssikkerhedsloven regulerer muligheden for at opkræve refusion for udgifter til opholdet eksklusive egenbetaling fra borgeren samt for udvalgte følgedydelser.

SUF opkræver mellemkommunal refusion for følgende visiterede ydelser:

- Ophold på plejehjem

- Ophold i ældrebolig herunder
 - Personlig pleje hverdag
 - Personlig pleje øvrig
 - Praktisk hjælp

- Brug af aktivitetstilskud - genoptræning i henhold til servicelovens § 86

- Brug af hjælpemidler
- Madservice
- Midlertidige ophold - sommerhusophold

For de visiterede ydelser er opkrævningen baseret på et udtræk fra CURA, som efterfølgende beriges med aktivitet og pris med henblik på etablering af et faktureringsgrundlag, hvorefter faktureringen håndteres af Koncernservice via en robot. Regnskabsafdelingen kvalitetssikrer data i form af datoer, antal dage, ydelsen, dødsfald mv.

4.2.2. SUF opkræver ikke refusion for følgende ydelser:

Plejevederlag - visiteres

Et plejevederlag er en økonomisk støtte, der giver nærtstående til en uheldeligt syg mulighed for at pleje den pårørende i hjemmet i den sidste tid.

Det er den pårørende, der skal ansøge om plejevederlag. Ansøgningen skal sendes til den kommune, hvor den uheldeligt syge ønsker at opholde sig den sidste tid. Hvis det er i Københavns Kommune, skal ansøgningen sendes til Visitationen - Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Plejevederlaget udbetales som løn via kommunens lønsystem. Ydelsen registreres i CURA med en omkostning på 0 kr.

SUF har derfor ikke opkrævet refusion for plejevederlag, fordi man opkræver ud fra rapporter, hvor der alene trækkes data vedr. visiterede timer, takstpriser mv.

Der var ingen borgere i 2024, som var visiteret til et plejeophold. Den manglende opkrævning for 2025 vedrører 4 borgere, som har været i pleje mellem en måned og et halvt år og udgør et beløb på godt 400.000 kr. skønsmæssigt beregnet ud fra 1,5 gange det maksimale dagpenge beløb pr. uge ganget på perioden for plejeopholdet.

Følgeydelse, som ikke visiteres af SUF

SUF's opkrævning af ydelser sker generelt på baggrund af visitationens registreringer af ydelserne i CURA.

Ved udgifter til sengedage for færdigbehandlede patienter på både det somatiske og psykiatriske område samt for patienter indlagt på et hospice i henhold til Sundhedslovens § 238 sker betaling fra SUF uden visitation på baggrund af en opkrævning fra bopælsregionen.

SUF har ikke viderefaktureret betalte udgifter for færdigbehandlede patienter eller patienter på hospice til borgerens betalingskommune.

Vi anbefaler, at SUF gennemgår betalingerne til regionen og opkræver eventuelle udestående beløb fra betalingskommunen, inden kravene forældes.